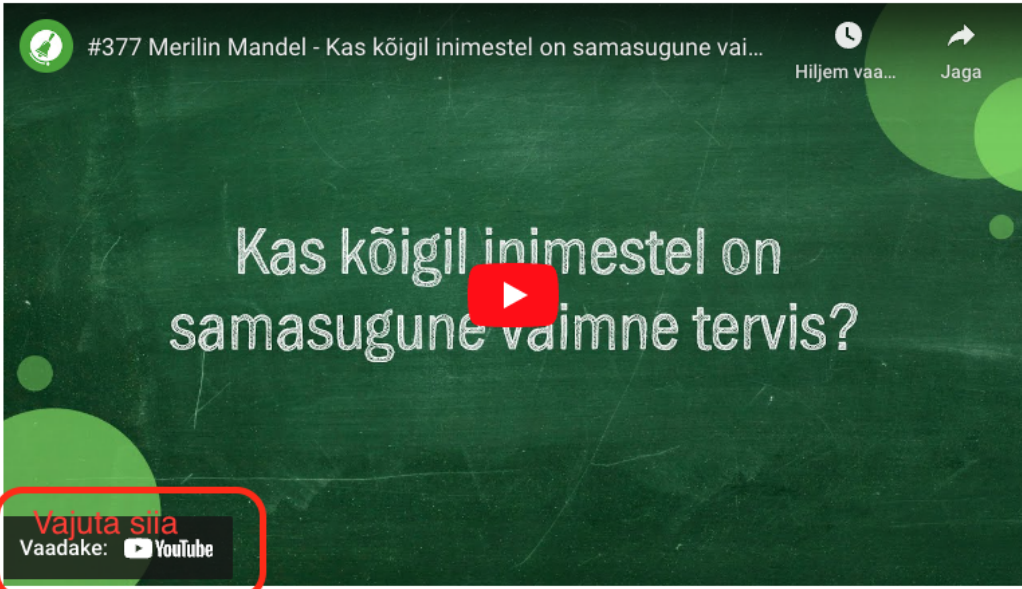

E-TUND – KOHTUME ÜHISES VIRTUAALSES KLASSIRUUMIS

TUNNIKAVA #394

Tunni teema:	Suhtes või mitte, ei on ei. Mida see tähendab?						
Külalisõpetaja:	Brit Tammiste , Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika nõunik						
Õpilased:	7.-9. klass						
Tunni õpieesmärk:	Õpilane teab, mis on seksuaalne enesemääratlemine, millised on turvalised suhted ja kuhu murede korral suhetega abi saamiseks pöörduda.						
Seos RÕK-iga:	vaimne ja füüsiline tervis ning ohutus, enesemääratluspädevus, sotsiaalne pädevus						
45-minutilise tunni ülesehitus:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>5 min</th> <th>20 + 5 min</th> <th>15 min</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ettevalmistus ja hääletus</td> <td>ülekanne + küsimused ja vastused külalisõpetajaga</td> <td>õpilaste iseseisev töö klassis</td> </tr> </tbody> </table>	5 min	20 + 5 min	15 min	ettevalmistus ja hääletus	ülekanne + küsimused ja vastused külalisõpetajaga	õpilaste iseseisev töö klassis
5 min	20 + 5 min	15 min					
ettevalmistus ja hääletus	ülekanne + küsimused ja vastused külalisõpetajaga	õpilaste iseseisev töö klassis					
Tunni ettevalmistus õpetajatele ja õpilastele:	<p>Vajalikud vahendid video vaatamiseks: arvuti, internetiühendus, kõlarid, projektor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palun avage arvuti, projektor ja e-tunni YouTube'i link. • Logige võimalusel sisse YouTube'i keskkonda, et saaksite anda märku oma klassi liitumisest tunniga ja edastada õpilaste küsimusi. • Kontrollige kõlareid, et heli oleks kosta kogu klassiruumis. • Et edastada õpilaste küsimusi otseülekande ajal, vajutage vasakus allservas olevale YouTube'i nupule, mis avab video uues aknas koos vestlusaknaga küsimuste jaoks (järelvaatamisel pole seda vaja teha): <p>ETTEVALMISTUS E-TUNNIKS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutvuge õpilaste töölehega. Printige ja jagage see õpilastele. Õpilastel võib vaja minna telefone, tahvelarvuteid või arvuteid ning A3 pabereid. 						

Tunni teema taust:	<p>1. novembril jõustusid seadusemuudatused, millega tõusis Eestis seksuaalse enesemääramise iga 14-lt 16-le. Mida see aga Eesti noortele täpselt tähendab ja miks sellest rääkima peab, seda seletab lähemalt Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika nõunik Brit Tammiste. On oluline, et noored teaksid, et soojad ja turvalised suhted on head ning vajalikud. Selleks peab mõningaid põhitõdesid aeg-ajalt ikka kordama ja paarile aspektile tähelepanu juhtima. E-tund valmib koostöös Justiitsministeeriumiga.</p>
Häälestus ja ülesanne video ajaks 5 min	<p>HÄÄLESTUS 5 min Õpilased vaatavad videot (2min40sek) ning kirjutavad välja kuulnud märksõnu. Õpitakse looma märksõnade abil kokkuvõtvaid lauseid.</p> <p>ÜLESANNE VIDEO VAATAMISE AJAKS Paluge õpilastel üles märkida küsimused, mis ülekande vaatamise ajal tekkisid, ning need teile edastada. Õpilaste küsimused edastage YouTube'i vestlusesse teie ise või paluge seda teha õpilastel. Kui õpilased vaatavad e-tundi üksinda, palun rõhutage neile, et sobimatuid kommentaare ei tohi kirjutada.</p>
Otseülekande vaatamine ja küsimuste esitamine 20 min	<p>KÜSIMUSTE ESITAMINE KÜLALISÕPETAJALE Youtube'i vestlusesse ootame koolidelt küsimusi külalisõpetajale vormis: <i>Kaari 12. klass, Kurtna Kool. Kuidas saada presidendiks?</i></p> <p>Õpetaja küsib õpilastelt ja valib välja parimad küsimused. Õpetaja või üks õpetaja poolt määratud õpilane kirjutab küsimused YouTube'i vestlusaknasse. Kui õpilased jälgivad tundi oma seadmest, siis leppige õpilastega enne tundi kokku YouTube'i vestluses osalemise reeglid. Reeglite õpetamiseta õpilasi Youtube'i lasta ei tohi, sest õpilased hakkavad tundi segama. Kui vestlus muutub liialt segavaks, suletakse vestlus ja küsimusi esitada ei saa. Palun hoiatage oma õpilasi, et võib juhtuda, et kõigile küsimustele ei jõua otseülekandes vastata. Mida varem jõuate küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata.</p>
Õpilaste iseseisev töö 20 min	<p>Tööleht “Suhtes või mitte, ei on ei. Mida see tähendab?”</p> <p>1. novembril jõustusid seadusemuudatused, millega tõusis Eestis seksuaalse enesemääramise iga 14-lt 16-le. Mida see aga Eesti noortele täpselt tähendab ja miks sellest rääkima peab, seda seletab lähemalt Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika nõunik Brit Tammiste.</p> <p>Kasuta töölehte nii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • enne otseülekannet täida tabel • otseülekande ajal küsi küsimusi • peale otseülekannet lahenda kaasus või kirjuta avaldus kohtule <p>ENNE OTSEÜLEKANDE VAATAMIST VAATA VIDEO</p> <p>Vaadake koos videot “Lapse keha on tema enda oma”. Video vaatamise ajal kirjuta siia 4-6 märksõna, mida sa videost kuuled.</p> <p>Märksõnad: _____</p> <p>Kui video on läbi, näita oma märksõnu pinginaabrile. Pinginaaber valib neist 3 ning koostab ühe kokkuvõtva lause videost kuuldu ja nähtu kohta. Jagage oma kokkuvõtvaid lauseid ka kogu klassiga.</p>

OTSEÜLEKANDE AJAL KÜSI KÜSIMUSI

Selleks, et saada vastuseid enda jaoks olulistele küsimustele saad YouTube'i otseülekande ajal külalisõpetajalt küsimusi küsida. Selleks lisa vestlusesse või palu õpetajal oma küsimus vestlusesse lisada nii: **Kaari 12. klass, Kurtna Kool. Kuidas saada presidendiks?**

Ole küsimust sõnastades viisakas ja täpne. Sinu küsimusi näevad kõik, kes samal ajal otseülekannet vaatavad. Mida varem jõuad küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata.

OTSEÜLEKANDE JÄREL TEHKE KOKKUVÕTTEV PLAKAT

Moodustage klassis 3-4 liikmelised rühmad ja jagage igale grupile üks kolmest teemast: 1) [lastemaja](#), 2) [ohvriabi](#) ja 3) [seksuaalvägivalda kriisiabikeskus](#). Õpilastel on aega 10 minutit, et (tahvel)arvutitest või telefonidest otsida infot neile määratud teema kohta ja koostada informatiivne A3 plakat. Kirjutage plakatile lühidalt (märksõnadega) ning pilku püüdvalt:

- Millist abi antud kohas osutatakse? Millise mure puhul saab nende poole pöörduda?
- Milline on nende kontakt? (Telefon, teile lähim asukoht)
- Kas tegemist on tasuta abiga?

Esitage oma plakateid klassis ja võimalusel jätke seintele. On oluline, et kõik õpilased, kes ei tunne end turvaliselt ning võivad vajada abi või lisainformatsiooni, teaksid kuhu pöörduda.

Veebiaadressid (lisage need URL ribale, mitte Google otsingusse): 1) <http://bit.do/lastemaja> ; 2) <http://bit.do/ohvriabi> ; 3) <http://bit.do/svkriisiabi>

VARIANT 2. OTSEÜLEKANDE JÄREL KÜSI NÕU NING ARUTAGE ÜHESKOOS

Paljud noored ei tunne end mugavalt rääkimaks seksuaalsusest. Selleks on [Seksuaaltervis.ee](https://seksuaaltervis.ee) (<https://seksuaaltervis.ee/kusi-nou>) lehel võimalus küsida anonüümselt (ehk keegi ei tea sinu isikut) nõu. Seal saab esitada küsimusi seksuaalsuse, tervise, lähedaste suhete, seksuaaltervise (sh rasestumisvastaste vahendite, sugulisel teel levivate haiguste) jpm teemadel. Iga küsimus saab personaalse vastuse e-postile. Võta see hetk, et mõelda, kas ka sina tahaks veel teada ülaltoodud teemade kohta ning esita neile oma küsimus.

Seejärel arutage koos klassiga järgmiste küsimuste üle:

- 1) Millistes suhtlussituatsioonides te praegu klassikaaslaselt/sõbralt küsite nõusoleku? Millistes situatsioonides annate valida erinevate valikute vahel? Kas võtate teise suhtluspoole nõusolekut või valikut arvesse? Kui sõber üks kord seda lubas või sellega nõustus, kas ta soovib seda ka järgmine kord? Kas peaksin iga kord küsima uuesti, mida sõber soovib? Millal seda on raske teha? Miks? Kas täiskasvanud küsivad teilt nõusolekut (nt kui sugulane soovib kallistada sünnipäeva puhul õnnitledes)?

	<p><i>Näiteks: Kas ma võin sinuga sama bussiga kodu suunas sõita? Kas ma võin sulle külla tulla? Kas ma võin kallistada või soovid suruda kätt?</i></p> <p>2) Kas koolides peaks veelgi enam tähelepanu pöörama seksuaalsuse, seksuaaltervise (sh rasestumisvastaste vahendite jm) ja suhete teemade käsitlemisele? Meenutage, millistes ainetes ja tundides on teil neist teemadest varem juttu olnud. Millistele teemadele peaks veelgi rohkem tähelepanu pöörama? Miks on tihtipeale noortel keeruline neist teemadest rääkida?</p> <p>3) Mis on tänasest tunnist kõige olulisemad uued teadmised, mis sa endaga kaasa võtad?</p>
<p>Võimalikud jätkutegevused ja lisamaterjalid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lisainformatsioon, juhised ja materjalid: https://www.just.ee/eapiir • Videod õpilastega vaatamiseks: Seksuaalvõigivalla kriisiabikeskuse tutvustus (5 min) , Mis koht on lastemaja? (3 min 30 sek) • Kuku raadio "Ärataja" saate intervjuu tollase justiitsministri Maris Lauriga eapiiri tõstmisest (8min30sek). Õpilased võivad minna õue jalutama (või kodus kuulata) ja kõrvaklappidest kuulata saadet, kohtuda taas klassis ning arutada ühiselt, milliseid uusi mõtteid sealt teada sai; millega nad enim nõustusid ja kas on miskit millega nad ei nõustu? Raadiosaade: https://kuku.pleier.ee/podcast/arataja/53130 • Vanematega võib jagada murebaromeetrit. Murebaromeeter on juhised, mille järgi otsustada, kas lapse või teismelise käitumine peaks muret tekitama ja millal sekkuda. Murebaromeetri üldine eesmärk on ära hoida laste ja teismeliste seksuaalset kuritarvitamist ja väärkohtlemist laste ja teismeliste poolt ning vältida laste ja teismeliste probleemset seksuaalkäitumist.

* Tunnikava on loodud selleks, et pakkuda õpetajatele välja erinevaid variante õpilaste aktiivseks kaasamiseks tunni teemasse. Tunnikavas on meetodite osas tihti välja pakutud valikuvariante ja õpetaja teeb ise otsuse, millist meetodit kasutada. Tunnikava ei pea tingimata kasutama.